

Sygn. akt *XIV C 94/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Jolanta Czajka-Bałon

Protokolant: st. sekr. sąd. Grażyna Bielicka

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2020 r. w Pile

sprawy z powództwa **Towarzystwa (...) S.A. w W.**

przeciwko **D. K.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego D. K. na rzecz powoda Towarzystwa (...) S.A. w W. kwotę 77 926,49 EUR (siedemdziesiąt siedem tysięcy dziewięćset dwadzieścia sześć euro 49/00) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10 marca 2017 r. do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 35 075,60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Jolanta Czajka-Bałon

UZASADNIENIE

Powód Towarzystwo (...) S.A. w W. w pozwie z 29 stycznia 2019 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego D. K. na swoją rzecz 77.926,49 Euro z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 10 marca 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu podał, że 25 sierpnia 2015 r. w okolicach S. doszło do kolizji drogowej. Pojazd prowadzony przez pozwanego, będącego pracownikiem ubezpieczającego zjechał z drogi, jego naczepa przewróciła się a ładunek, będący przedmiotem zlecenia przewozu towarów otrzymanym przez (...) w H., wysypał z naczepy powodując jego uszkodzenie. Pozwany prowadził pojazd w stanie nietrzeźwym. Wartość przewożonego towaru wynosiła 86.214,44 Euro. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego powód przyznał (...) w H. odszkodowanie wysokości 77.926,49 EUR (potrącono możliwy odzysk w kwocie 7.500 Euro i nie uwzględniono kosztów frachtu w wysokości 787,95 Euro). Pozwany wzywany o refundację wypłaconej przez powoda kwoty, nie zapłacił świadczenia.

Postanowieniem z dnia 31 maja Sąd ustanowił dla pozwanego, nieznanego z miejsca pobytu, kuratora celem reprezentowania jego praw w niniejszym procesie.

W odpowiedzi na pozew z dnia 8 sierpnia 2019 r. kurator pozwanego wniósł o oddalenie powództwa w całości, obciążenie powoda kosztami postępowania, przyznanie kuratorowi wynagrodzenia wg norm przepisanych. W uzasadnieniu kurator wskazał, że kwestionuje roszczenie co do zasady i co do wysokości. Powód zdaniem pozwanego automatycznie podjął decyzję w zakresie odszkodowania ustalając bez sprawdzenia, że zniszczeniu uległy wszystkie żarówki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Towarzystwo (...) S.A. zawarło z P.H.U. (...) W. B. (ubezpieczający) umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego, potwierdzoną polisą ubezpieczeniową nr (...) z okresem obowiązywania od 29 czerwca 2015r. do 28 czerwca 2016 r.

Zakres ochrony ww. umowy obejmował odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego działającego w charakterze przewoźnika w transporcie drogowym krajowym i lub międzynarodowym za szkody powstałe podczas wykonywania zawartej umowy przewozu.

W polisie określono, że w ramach sumy gwarancyjnej z limitem 130.000 Euro na jedno i na wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe spowodowane pod wpływem alkoholu oraz innych środków odurzających z prawem regresu do kierowcy, sprawcy szkody.

Dowód: Polisa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (k. 49-21) , OWU (k. 22-24).

Przewoźnik tj. P.H.U.S. (...) W. B. otrzymał w dniu 19 sierpnia 2015 r. od nadawcy (...) z siedzibą w H. zlecenie transportowe przewozu towarów w postaci świetlówek marki (...) z H. do odbiorcy w Polsce (...) w P.. List przewozowy CMR nr (...) z dnia 24 sierpnia 2015 r. wskazywał, że przesyłka zawiera 2.441 kartonów ze świetlówkami o wadze 14.345,72 kg. W każdym z kartonów znajdowało się 40 świetlówek, czyli łącznie przewożono ich 97.640 sztuk. Faktura wystawiona przez nadawcę wskazywała, że wartość przewożonego towaru wynosi 86.214,44 Euro.

Dowód: Licencja na wykonywanie międzynarodowego zarobkowego przewozu rzeczy (k.25) , list przewozowy CMR nr (...) (k. 26) faktura nr (...) (k. 27-33).

Transport towaru wykonywał zatrudniony u przewoźnika kierowca D. K. pojazdem marki V. o nr rej. (...).

Dowód: umowa o pracę (k. 34), dowód rejestracyjny pojazdu marki V. (k. 35).

Zgodnie z listem CMR załadunek odbył się w fabryce w H. w dniu 24 sierpnia 2015 r. po czym kierowca udał się w trasę do odbiorcy w Polsce.

W dniu 25 sierpnia 2015 r. o godz. 20:20 na drodze (...) w okolicach S. doszło do kolizji drogowej. Pojazd prowadzony przez D. K. zjechał z drogi, a naczepa przewróciła się, ładunek wysypał z naczepy. Na miejsce wypadku przyjechał patrol Policji z Komendy Powiatowej w S., który sporządził notatkę o zdarzeniu. Zgodnie z ustaleniami Wydziału Ruchu Drogowego KPP w S. przyczyną zdarzenia było niedostosowanie przez pozwanego prędkości do warunków atmosferycznych i prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości. Przeprowadzone badanie stężenia alkoholu o godzinie 20:30 wskazywało wynik 1,18 mg/l.

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy w S. w sprawie prowadzonej pod sygnaturą (...) uznał D. K. za winnego popełnienia występku polegającego na tym, że w dniu 25 sierpnia 2015 r. na drodze publicznej nr (...), kilometr 17,100 relacji K. – S. kierował w ruchu lądowym pojazdem mechanicznym marki V. o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości tj. posiadając 1,18 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k. i wymierzył mu stosowną karę.

Dowód: notatka urzędowa Wydziału Ruchu Drogowego KPP w S. (k.36) , wydruki zdjęć (k. 37-38), protokół badania stanu trzeźwości (k. 2 akt (...)) świadectwo wzorcowania (k. 3 akt (...)), postanowienie o wszczęciu postępowania (k. 6 akt (...)), postanowienie o przedstawieniu zarzutów (k. 7-8 akt (...)), protokół przesłuchania pozwanego (k. 11-14 akt (...)), wniosek o dobrowolne poddanie się karze (k.2-3 akt (...)), wyrok SR w S. (k. 10-11 akt (...)).

Powód wszczął postępowanie likwidacyjne, w wyniku którego na podstawie decyzji z dnia 13 lutego 2017 r. wypłacił w dniu 16 lutego 2017r. (...) odszkodowanie w wysokości 77.926,49 Euro. Odszkodowanie zostało przekazane spółce (...) w H. dysponującej pełnomocnictwem do odbioru kwoty odszkodowania.

Dowód: decyzja (...) (k. 47-48), potwierdzenie zapłaty odszkodowania (k.49), pełnomocnictwa (k.), deklaracja (k. 45-46), formularz subrogacji (k. 39-42), pełnomocnictwo (k. 43-44).

Z raportu z badania szkody wykonanej na zlecenie powoda w celu określenia charakteru, przyczyny i rozmiaru szkody wynikało, że przeprowadzone oględziny uszkodzonego towaru potwierdziły uszkodzenie całkowite większej części towaru, będącego bardzo wrażliwym na wstrząsy. Celem minimalizacji szkody przy ustalaniu wysokości odszkodowania potrącono prawdopodobny odzysk w kwocie 7.500 Euro. Nie uwzględniono również kosztów frachtu w kwocie 787,95 Euro, które niebyły objęte ochroną ubezpieczeniową posiadaną przez przewoźnika. Zniszczony towar został zutylizowany.

Dowód: raport z badania szkody z załącznikami (k. 119-126, 141-162), oferta zakupu jarzeniówek (k.50), wniosek o zagospodarowanie odpadów i protokół przekazania towaru do utylizacji (k. 51-53), zeznania świadka G. S. (k. 127-128).

Po dokonanej wypłacie odszkodowania powód zwrócił się pismem z dnia 22 lutego 2017 r. do pozwanego z wezwaniem do refundacji wypłaconego przez powoda odszkodowania w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma. Pozwany odebrał pismo w dniu 23 lutego 2017 r. Po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego na zapłatę powód ponowił wezwanie w dniu 30 marca 2017 r. pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Pozwany wobec powyższych wezwań pozostał bierny.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 22 lutego 2017 r. (k. 54-56), ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 30 marca 2017 r. (k. 57-58).

Podstawą dla powyższych ustaleń była następująca ocena zgromadzonego w sprawie materiału.

Zgodnie z art. 230 k.p.c., gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. W oparciu o ten przepis Sąd przyjął bez dowodów te spośród wyżej wskazanych faktów, które nie zostały zaprzeczone. Sąd miał przy tym na uwadze, że fakty przyjęte jako przyznane nie budziły wątpliwości co do swej zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znajdowały potwierdzenie w wynikach rozprawy.

W pełni wiarygodne były w opinii Sądu dokumenty urzędowe i prywatne oraz odpisy dokumentów prywatnych, które zostały wyżej powołane jako będące podstawą dokonanych w sprawie ustaleń. Dokumenty urzędowe zostały sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy, w granicach ich kompetencji i stanowiły dowód tego co w nich urzędowo zaświadczone (por art. 244 § 1 k.p.c.).

Zgodnie z art. 11 k.p.c., ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Dlatego na podstawie treści dokumentu urzędowego w postaci wyroku SR w S. w sprawie (...), skazującego pozwanego na karę za popełnienie występku, Sąd przyjął za udowodnione fakty objęte znamionami występku spowodowania wypadku drogowego z dnia 25 sierpnia 2015 r..

Dokumenty prywatne nie były przez żadną ze stron podważane, ani w zakresie ich autentyczności, ani zgodności treści z prawdą i nie wywoływały w tym zakresie zastrzeżeń Sądu. Odpisy dokumentów prywatnych nie były przez żadną ze stron kwestionowane w zakresie wierności oryginałom. Strony nie podważały również autentyczności oryginałów i zgodności ich treści z prawdą. Nie budziły one także pod żadnym z tych względów wątpliwości Sądu. Z tych względów dokumenty i ich odpisy zostały uznane za w pełni godne zaufania.

Dowód z kopii dokumentów, wydruków zdjęć Sąd przeprowadził na podstawie art. 309 k.p.c. Nie były one kwestionowane przez pozwanego.

Sąd zeznania G. S. ocenił jako całkowicie godne zaufania. Były one spójne i logiczne, a przy tym nie zawierały stwierdzeń sprzecznych z zasadami doświadczenia. Natomiast znajdowały potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w postępowaniu.

Sąd zważył, co następuje:

Powód dochodził roszczenia z tytułu regresu ubezpieczeniowego przewidzianego w art. 828 § 1 k.c. w związku z wypłaceniem osobie trzeciej z tytułu łączącej go z P.H.U.S. (...) W. B. umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez pozwanego czynem niedozwolonym.

Zgodnie z art. 828 § 1 k.c. jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Powyższy przepis przewiduje przypadek subrogacji ustawowej (*cessio legis*), która oznacza przejście na ubezpieczyciela *ex lege* roszczenia ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości dokonanej zapłaty. Roszczenie ubezpieczającego przechodzi na ubezpieczyciela już przez sam fakt dokonanej zapłaty, co stanowi szczególny przypadek wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela, w związku z postanowieniem art. 518 § 1 pkt 4 k.c. Oznacza to, że w takim zakresie osoba odpowiedzialna za szkodę nie jest już zobowiązana świadczyć na rzecz poszkodowanego, lecz na rzecz ubezpieczyciela, przy czym jest ona zobowiązana wyłącznie do wypłacenia odszkodowania w pieniądzu, a nie w ramach restytucji naturalnej. Do przejścia wierzytelności na ubezpieczyciela wystarczy sama wypłata odszkodowania, a zatem jedynie zdarzenie prawne, nienoszące cech oświadczenia woli. Ubezpieczyciel nabywa roszczenia o takich samych cechach jak to, które przysługiwało ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu. Nabyta przez ubezpieczyciela w wyniku zapłaty odszkodowania wierzytelność jest bowiem tą samą, którą w granicach zapłaty miał ubezpieczający, następuje tu tylko przekształcenie podmiotowe (zob. wyrok SA w Katowicach z dnia 7 marca 2014 r., sygn. akt V ACa 530/13 – Legalis oraz wyrok SA w Warszawie z dnia 6 listopada 2014 r., sygn. akt I ACa 620/14 – Legalis). Jak słusznie wyjaśnił Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 13 września 2012 r. (sygn. akt I ACa 480/12 – Legalis), górną granicą odpowiedzialności sprawcy szkody w stosunku do ubezpieczyciela jest to, co byłby on zobowiązany świadczyć bezpośrednio poszkodowanemu na podstawie przepisów prawa cywilnego.

Niemniej jednak zauważyć trzeba, że w art. 828 § 1 kc. zgodnie z wykładnią językową mowa o wstąpieniu przez zakład ubezpieczeń w prawa poszkodowanego, któremu ubezpieczyciel wypłacił odszkodowanie, w stosunku do sprawcy szkody. Tymczasem w relacji między powodem a D. K. ten ostatni nie był poszkodowanym ale odpowiedzialnym za szkodę w stosunku do bezpośrednio poszkodowanego nadawcy holenderskiego z tytułu zawartej umowy przewozu, a powód odpowiadał za tą szkodę na podstawie zawartej z przewoźnikiem umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Przyjąć należy, że w sytuacjach takich, jak w rozpoznawanej sprawie, gdy szkoda wyrządzona jest czynem niedozwolonym, a zakład ubezpieczeń zapłacił odszkodowanie na rzecz poszkodowanego na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zawartej z osobą trzecią, regres zakładu ubezpieczeń w stosunku do bezpośredniego sprawcy szkody znajduje oparcie właśnie w przepisie art. 828 § 1 k.c. Należy bowiem zauważyć, że ubezpieczony występuje w omawianej konfiguracji w dwóch rolach, zarówno odpowiedzialnego za szkodę, jak i poszkodowanego. Jego szkoda majątkowa pojawiła się wraz ze zgłoszeniem w stosunku do niego roszczeń odszkodowawczych przez nadawcę uszkodzonej w wypadku przesyłki. W ten sposób bowiem po stronie pasywów w majątku ubezpieczonego pojawiło się zobowiązanie (dług) w stosunku do nadawcy, polegające na obowiązku skompensowania szkody w przewożonym ładunku, a znajdujące swoje źródło w umowie przewozu oraz właściwych przepisach prawa materialnego (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 30 maja 2019 r., I ACa 759/18). Korelatem tego rodzaju długu jest odpowiadająca mu wierzytelność odszkodowawcza ubezpieczonego przewoźnika w stosunku do bezpośredniego sprawcy szkody tj. D. K. oparta na przepisach o czynach niedozwolonych (art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c., por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2006r. w spr. V CSK 303/06, LEX nr 421053). Wierzytelność taka, po zapłacie odszkodowania bezpośrednio poszkodowanemu przechodzi na zakład ubezpieczeń na podstawie art. 828 § 1 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2009r. w sprawie II CSK 566/08, Legalis nr 141481 oraz uzasadnienie do w/w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2016r. w sprawie V CSK 241/15).

W niniejszej sprawie bezspornym pozostawał fakt, iż pozwany, będący w stanie nietrzeźwości odpowiadał za skutki zdarzenia z dnia 25 sierpnia 2015 r., w tym powstanie szkody w majątku nadawcy holenderskiego z tytułu zawartej umowy przewozu. Przepis art. 11 k.p.c. statuuje zasadę związania ustaleniami wyroku karnego ze skutkami erga omnes, co oznacza, że nikt nie może wykazywać, że wyrok skazujący, jako wadliwy, nie wiąże w zakresie swoich ustaleń. Sąd rozpoznający sprawę cywilną obowiązują ustalenia faktyczne sądu karnego, które w sprawie cywilnej nie mogą być obalone ani pominięte. Odnosi się to do osoby sprawcy, przedmiotu przestępstwa i czynu przypisanego oskarżonemu (skazanemu). Związanie Sądu ustaleniami prawomocnego wyroku skazującego wyłącza możliwość obrony sprzecznej z tymi ustaleniami i wyłącza też podniesienie w sposób skuteczny zarzutu pozbawienia możliwości obrony w tym zakresie por. wyrok SN z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 267/09, LEX nr 794582).

Poza sporem pozostawała kwestia dokonania wypłaty odszkodowania na rzecz nadawcy przesyłki. Pozostawała kwestia oceny zasadności wysokości wypłaconej rekompensaty szkody. Zdaniem Sądu, w świetle zaoferowanych przez powoda dowodów, w tym w szczególności w postaci dokumentów przewozowych, faktur, raportów ze szkody i zeznań świadka oraz dokumentów utylizacji przewożonego towaru nie budziła ona wątpliwości Sądu. Wartość przewożonej przesyłki wynikała wprost z przedłożonych dokumentów przewozowych (CMR) i finansowych (faktury). Powód prawidłowo uwzględnił w rozliczeniu odszkodowania możliwy odzysk towaru, biorąc pod uwagę delikatność jego materii, i ceny zaoferowane przez potencjalnych nabywców. Słusznie ujął również koszty frachtu, który nie był objęte ochroną ubezpieczeniową.

W świetle dokonanych ustaleń faktycznych i poczynionych rozważań nie budzi wątpliwości, iż z chwilą dokonania wpłaty odszkodowania na rzecz (...) w H. powodowi przysługuje roszczenie do domagania się od osoby odpowiedzialnej za szkodę świadczenia zwrotnego w granicach wypłaconego odszkodowania, tj. do wysokości 77.926,49 Euro.

Pismem z 23 lutego 2017 r. powód wezwał pozwanego do refundacji kwoty wypłaconego odszkodowania w terminie 14 dni od otrzymania pisma. Pozwany otrzymał wezwanie 23 lutego 2017 r., zatem, powinien był dokonać zapłaty do 9 marca 2017 r.

Stosownie do art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Natomiast w myśl zdania pierwszego § 2 art. 481 k.c., jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Opóźnienie ma miejsce wówczas, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie. Pozwany był zobowiązany do zapłacenia dłużnej kwoty do 9 marca 2017 r. Ponieważ tego nie uczynił, od 10 marca 2017 r. był w opóźnieniu. Zatem powodowi od tej daty należały się odsetki ustawowe za opóźnienie.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. Pozwany jako przegrywający proces był zobowiązany zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu, na które składały się: opłata od pozwu – 16.727 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda – 10.800 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17 zł, wynagrodzenie kuratora pozwanego pokryte z zaliczki wpłaconej przez powoda – 7.000 zł, wydatki na koszty stawiennictwa świadka – 531,60 zł.

Sędzia Jolanta Czajka-Bałon